

ÚRAD GEODÉZIE, KARTOGRAFIE A KATASTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**Koncepcia rozvoja štandardizácie geografického názvoslovia v Slovenskej republike
na roky 2011 – 2015**

BRATISLAVA 2011

Schválila: predsedníčka Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
Ing. Hedviga Májovská, č. PP-8801/2011-1156 z 21.12.2011

Vydal: Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Obsah

1	Úvod	4
2	Záväznosť štandardizovaných geografických názvov	4
3	Zabezpečenie štandardizácie geografického názvoslovia	5
4	Spolupráca pri štandardizácii geografického názvoslovia	6
5	Medzinárodný rozmer štandardizácie geografického názvoslovia	6
6	Súčasný stav štandardizácie geografického názvoslovia.....	7
7	Koncepčné zámery na roky 2011 – 2015.....	9
7.1	Štandardizácia geografických názvov v rokoch 2011 – 2015	9
7.2	Aktualizácia databáz geografického názvoslovia v rokoch 2011 – 2015.....	10
7.2.1	Databáza geografického názvoslovia z územia SR	10
7.2.2	Databáza geografického názvoslovia z územia mimo SR	10
7.3	Zverejňovanie výsledkov a informačná činnosť	10
7.4	Harmonogram publikačnej činnosti	11
7.5	Organizačné zabezpečenie štandardizácie geografického názvoslovia	12
7.6	Finančné zabezpečenie štandardizácie geografického názvoslovia.....	12
8	Záver	13

1 Úvod

Geografické názvy, považované za súčasť kultúrneho dedičstva každého národa, tvoria významnú zložku socioekonomických činností, akými sú turistický ruch, kartografia, obchod, telekomunikácie, štatistika a podobne. Využívajú sa v každodennej komunikácii na odkazovanie na prírodné a antropogénne objekty reálneho sveta, pri vyhľadávaní informácií v internetových službách, napr. v geoportáli, pri navigácii, pri umiestnení tematických informácií k polohe (referencovaní), pri vizualizácii geografických informácií na mapách, obrazovkách, ako aj pri spracúvaní súborov priestorových údajov (datasetov) obsahujúcich historické údaje. Korektné používanie geografických názvov tvorí základný aspekt komunikácie, v ktorej má dôležitú úlohu status geografického názvu (štandardizovaný názov, tradičný názov, variantný názov, historický názov) a rovnako aj jeho lingvistická charakteristika (pravopis, prepis, diakritika, výslovnosť).

Zákonom Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“) č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) je Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ďalej len „ÚGKK SR“ alebo „úrad“) zverená kompetencia štandardizovať názvy nesídelných a vybraných sídelných geografických objektov z územia Slovenskej republiky (ďalej len „SR“), geografických objektov z územia mimo SR, mimozemských objektov, prepis z iného ako latinkového systému písma do latinky. Názvy geografických objektov sa štandardizujú v súlade s pravidlami slovenského pravopisu na základe súčasnej úrovne poznania a na základe medzinárodných zásad štandardizácie.

Koncepcia rozvoja štandardizácie geografického názvoslovía v SR na roky 2011 – 2015 nadväzuje na Koncepciu rozvoja štandardizácie geografického názvoslovía v SR na roky 2006 – 2010 č. P-1550/2006 a na systematickú a cieľavedomú činnosť rezortu ÚGKK SR vykonávanú od roku 1971.

2 Záväznosť štandardizovaných geografických názvov

Štandardizované geografické názvy sú podľa zákona záväzné pre vydavateľov kartografických diel, odborných publikácií, na používanie v tlači a v iných prostriedkoch masovej komunikácie a v úradnej činnosti orgánov verejnej správy; rovnako to platí pre vydavateľov kartografických diel a odborných publikácií v cudzom jazyku a na používanie v tlači a v iných prostriedkoch masovej komunikácie šírených v cudzom jazyku.

Kontrola záväzného používania štandardizovaných názvov sa realizuje systematicky v rámci inšpekčnej činnosti úradu.

Predpisy usmerňujúce štandardizáciu geografického názvoslovía:

1. Zákon NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov.

2. Vyhláška úradu č. 300/2009 Z. z. v znení vyhlášky úradu č. 75/2011 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov.
3. Inštrukcia na štandardizáciu geografického názvoslovia O-84.11.13.33.71.00-96 (predchádzajúce označenie I 74.20.73.26.00, 984 600 I-1/96) schválená námestníkom predsedu ÚGKK SR č. NP-4220/1996 z 9. decembra 1996.
4. Rozhodnutie predsedu ÚGKK SR č. P-3902/1996 z 18. novembra 1996 o zriadení Názvoslovnej komisie.
5. Rozhodnutie predsedníčky ÚGKK SR č. P-2997/2004 zo 6. júla 2004 o vydaní vzorového štatútu a rokovacieho poriadku názvoslovného zboru správy katastra.
6. Pokyny ÚGKK SR č. 3-255/1993 z 19. marca 1993 na tvorbu a vydávanie názvoslovných publikácií.
7. Katalóg tried objektov základnej bázy údajov pre geografický informačný systém č. P-2582/2009 z 22. 4. 2009.
8. Pokyny predsedu ÚGKK SR č. P-2837/1998 z 20. októbra 1998 o odovzdávaní a distribúcii povinných a pracovných výtlačkov názvoslovných publikácií.
9. Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (smernica INSPIRE).
10. Nariadenie komisie (ES) č. 1205/2008 z 3. decembra 2008, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2007/2/ES, pokiaľ ide o metaúdaje.
11. Nariadenie komisie (EÚ) č. 1089/2010 z 23. novembra 2010, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2007//2/ES, pokiaľ ide o interoperabilitu súborov a služieb priestorových údajov.
12. D 2.8.I.3 INSPIRE Data Specification on Geographical names – Guidelines
13. STN 73 0401-2 Terminológia v geodézii a kartografii. Časť 2: Terminológia katastra nehnuteľností, mapovania a fotogrametrie.
14. STN 73 0401-3 Terminológia v geodézii a kartografii. Časť 3: Terminológia kartografie a geografických informačných systémov.
15. Zákon č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie.

3 Zabezpečenie štandardizácie geografického názvoslovia

Na zabezpečenie odborného výkonu štandardizácie geografického názvoslovia bola v roku 1970 zriadená Slovenská názvoslovná komisia pri Slovenskej správe geodézie a kartografie (neskôr Názvoslovná komisia pri Slovenskom úrade geodézie a kartografie). V roku 1996 bola komisia novozriadená s názvom Názvoslovná komisia Úradu geodézie, kartografie a katastra SR (ďalej len „NK“) ako poradný orgán ÚGKK SR, ktorej úlohou je overovať, upravovať a v konečnej fáze predkladať úradu návrhy na štandardizáciu geografických názvov. NK je zložená zo zástupcov odborných a vedeckých pracovísk, ústredných orgánov, vysokých škôl a odborníkov rezortných organizácií. Dôležitú úlohu pri poskytovaní stanoviska k názvom

v rozsahu máp veľkých mierok majú názvoslovné zbory správ katastra zriadené katastrálnym úradom, ktorých úlohou je posudzovať geografické názvy z územia svojej pôsobnosti, predkladať podnety na štandardizáciu a premietiť zmeny názvov do katastrálneho operátu.

4 Spolupráca pri štandardizácii geografického názvoslovia

Pri zabezpečovaní odborného výkonu štandardizácie geografického názvoslovia je nevyhnutná spolupráca úradu s

- Ministerstvom kultúry SR pri rozhodovaní o názvoch hradov a zámkov a pri dohľade nad dodržiavaním pravidiel slovenského pravopisu,
- Ministerstvom životného prostredia SR pri rozhodovaní o názvoch chránených území a vodných tokov,
- Ministerstvom vnútra SR pri štandardizácii názvov sídelných geografických objektov a názvov hraničných vodných tokov,
- Ministerstvom zahraničných vecí SR pri štandardizácii názvov štátov a závislých území.

Na štandardizácii geografického názvoslovia budú okrem uvedených ministerstiev spolupracovať aj ďalšie rezorty a inštitúcie, medzi nimi Slovenská akadémia vied, Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského, Filozofická fakulta Univerzity Komenského, Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity, kartografické vydavateľstvá, ďalšie orgány štátnej a verejnej správy a samosprávy, najmä prostredníctvom vymenovaných členov NK alebo priamym kontaktom pri riešení konkrétnych názvoslovných problémov na zasadnutiach NK a posudzovaním prerokúvaných dokumentov.

5 Medzinárodný rozmer štandardizácie geografického názvoslovia

Štandardizácia geografického názvoslovia sa vykonáva podľa zásad a pravidiel spisovnej slovenčiny a v súlade s rezolúciami konferencií Organizácie Spojených národov (ďalej len „OSN“) o štandardizácii geografického názvoslovia, ktoré sa konajú od roku 1967 v päťročnom cykle, a v súlade so závermi rokovaní regionálnych skupín OSN (konajú sa v období medzi konferenciami), do ktorých sú začlenené jednotlivé členské štáty OSN podľa lingvisticko-geografického hľadiska. SR patrí do regionálnej skupiny OSN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, kde je aktívnym členom od jej vzniku v roku 1971. Obsah a vecná náplň spolupráce závisí od rozsahu prijatých záverov z rokovaní regionálnej skupiny OSN a odporúčaní konferencií OSN.

Na základe rezolúcií Ekonomickej a sociálnej rady OSN (ďalej len „ECOSOC“) č. 715 z 23. apríla 1959 a č. 1314 z 31. mája 1968 a rozhodnutia rady na jej 1854. zasadnutí 4. mája 1973 sa vytvorila Skupina expertov OSN pre geografické názvoslovie (United Nations Group of Experts on Geographical Names, ďalej len „UNGEGN“), ktorej úlohou je rozvoj a podpora štandardizácie geografických názvov na národnej a medzinárodnej úrovni. UNGEGN je jedným zo siedmich stálych orgánov ECOSOC. Tvoria ju odborníci z členských štátov OSN,

ktorí sú vymenovaní vládou. Vďaka svojmu zloženiu a postaveniu je najvýznamnejším orgánom, ktorý sa zaoberá geografickým názvoslovím. Štruktúru a činnosť UNGEGN určuje štatút, ktorý prijala 5. konferencia OSN o štandardizácii geografického názvoslovia.

Výsledkom činnosti UNGEGN a konferencií OSN sú prijaté rezolúcie, ktoré určujú hlavné smery činnosti v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia. Implementácia týchto rezolúcií zaručuje pri komunikácii korektné medzinárodné používanie štandardizovaných názvov jednotlivých krajín a zaručuje medzinárodne akceptovateľný štandard máp, slovníkov a ostatných publikácií. SR sa okrem činnosti v rámci UNGEGN od r. 2006 zúčastňuje na medzinárodnom projekte EuroGeoNames (ďalej len „projekt EGN“) ako člen referenčnej skupiny projektu, ktorého cieľom je vytvoriť paneurópsku databázu geografického názvoslovia. Výsledky projektu sa uplatnia pri tvorbe národnej infraštruktúry pre priestorové informácie (ďalej len „NIPI“) a Európskej infraštruktúry priestorových dát (European Spatial Data Infrastructure v súlade s princípmi iniciatívy Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (ďalej len „INSPIRE“). Projekt EGN prispeje k zverejneniu informácií verejného sektora v rámci širšej európskej priestorovej geodátovej infraštruktúry a vzťahuje sa na špecifické úlohy implementácie smernice INSPIRE. Po vyriešení technických prekážok sa predpokladá oživenie spolupráce na tomto rozbehnutom projekte.

6 Súčasný stav štandardizácie geografického názvoslovia

Rozsah štandardizácie

Štandardizácia geografického názvoslovia sa vykonáva od r. 1971, po predchádzajúcom zriadení NK r. 1970.

Štandardizovali sa tieto názvy:

- názvy objektov Základnej mapy SR v mierke 1 : 50 000,
- názvy objektov Základnej mapy SR v mierke 1 : 10 000,
- názvy objektov Vodohospodárskej mapy SR v mierke 1 : 50 000,
- názvy trigonometrických bodov SR,
- názvy katastrálnych území SR,
- názvy veľkoplošných chránených území, názvy chránených území SR v rozsahu Štátneho zoznamu osobitne chránených častí prírody SR a názvy ďalších chránených území podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, § 17 až 19, § 21 až 27, § 31 a § 49,
- názvy štátov a závislých území,
- názvy geografických objektov ležiacich mimo územia SR,
- názvy mimozemských objektov.

Príprava názvov na štandardizáciu

Názvy ďalších geografických objektov z územia SR, ktorých štandardizácia je v kompetencii úradu, sa zozbierali a dokumentujú sa ako pracovné materiály. Ide o tieto názvy:

- názvy jaskýň,

- názvy vodopádov,
- názvy z máp veľkých mierok.

Z územia mimo SR sa zozbierali názvy dvoch skupín geografických objektov, z ktorých sa už pripravili pracovné verzie zoznamov:

- historické názvy – názvy historických území, sídel, archeologických nálezísk,
- názvy objektov mimo suverenity jediného štátu – názvy morí, morských prúdov a podmorských objektov.

Publikácie

Štandardizované geografické názvy sa publikovali v zoznamoch názvoslovia edície Kartografické informácie a Geografické názvoslovné zoznamy OSN SR (v rokoch 1983 – 1992 OSN – ČSSR, resp. OSN - ČSFR), spolu v 65 názvoslovných publikáciách. Okrem zoznamov s obsahom štandardizovaných geografických názvov úrad resp. Slovenský úrad geodézie a kartografie vydal aj publikácie všeobecného zamerania, ktoré umožňujú kartografom ostatných krajín spoľahlivo riešiť problém kartografickej toponymie z územia SR, a ktoré pomáhajú všetkým používateľom pri interpretácii máp. Ide o Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel (štyri aktualizované vydania) a medzinárodný slovník geografických termínov používaných na všeobecnozemepisných mapách vydaný v spolupráci s Českým úradom geodetickým a kartografickým.

Databáza geografického názvoslovia z územia SR

Na podklade štandardizovaných geografických názvov Základnej mapy SR v mierke 1 : 10 000, Základnej mapy SR v mierke 1 : 50 000 a Vodohospodárskej mapy SR v mierke 1 : 50 000 a pripojením doplňujúcich údajov sa vytvorila databáza geografického názvoslovia z územia SR v rozsahu schváleného Katalógu tried objektov Základnej bázy údajov pre geografický informačný systém (ďalej len „KTO ZB GIS“). Databáza obsahuje asi 90 000 názvov. S cieľom postupne prepojiť databázu geografického názvoslovia s geometriou topografických objektov sa v roku 2004 databáza geografického názvoslovia začlenila do prostredia geografického informačného systému (ďalej len GIS) a následne sa vykonala revízia názvov a ich atribútov, aby sa mohla stať neoddeliteľnou súčasťou Základnej bázy údajov pre geografický informačný systém (ďalej len „ZB GIS“). Väčšina zámerov podrobne opísaných v podkapitole 7.2.1 je riešená v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti (ďalej len „OPIS“) OPIS-2009/1.1/06-NP – projekt Elektronické služby katastra nehnuteľností – ZB GIS, ktorého cieľom sú vytvorenie a aktualizácia referenčných zdrojových údajov NIPI, ich sprístupnenie prostredníctvom elektronických služieb a zabezpečenie ich aktuálnosti. Ukončenie realizácie projektu je naplánované na november 2012 a práce prebiehajú podľa stanoveného harmonogramu. Do konca roku 2010 sa urobili všetky potrebné analýzy, z ktorých vyplynuli doplňujúce požiadavky na návrh riešenia.

Databáza geografického názvoslovia z územia mimo SR

Zo vžitých slovenských názvov (exoným) geografických objektov ležiacich mimo územia SR a pripojením doplňujúcich údajov sa vytvorila databáza geografického názvoslovia z územia mimo SR v programe MS Access, ktorá obsahuje 2 791 názvov.

7 Konceptné zámery na roky 2011 – 2015

7.1 Štandardizácia geografických názvov v rokoch 2011 – 2015

Štandardizácia geografických názvov je stále prebiehajúci proces. V rokoch 2011 – 2015 sa plánujú štandardizovať názvy v tomto rozsahu a členení:

A) názvy nesídelných objektov a vybraných sídelných objektov z územia SR v podrobnosti platného KTO ZB GIS,

B) názvy objektov z územia mimo SR vrátane mimozemských objektov:

- a) slovenské exonymá (vžité názvy) geografických objektov ležiacich mimo územia SR, t. j. názvy miest, vodstva, útvarov horizontálneho a vertikálneho členenia zemského povrchu,
- b) slovenské názvy objektov na Zemi mimo hraníc akejkoľvek štátnej jurisdikcie, t. j. názvy morí, morských prúdov, podmorských útvarov a názvy v Antarktíde,
- c) historické názvy,
- d) slovenské názvy mimozemských objektov.

Okrem štandardizácie geografických názvov sa budú pripravovať aj materiály súvisiace so štandardizáciou geografického názvoslovia, ako sú predpisy a publikácie, ktoré sa zaoberajú geografickým názvoslovím vo všeobecnosti, a to:

- a) Smernica na štandardizáciu geografického názvoslovia;
- b) Zásady na používanie slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch publikácií vydávaných v SR;
- c) Slovník termínov používaných pri štandardizácii geografických názvov;
- d) Rezolúcie prijaté na konferenciách OSN;
- e) Propagačný materiál UNGEGN.

Štandardizácia názvov ďalších geografických objektov bude závisieť od potrieb subjektov používajúcich geografické názvy.

Vzhľadom na to, že štandardizovať sa môže vždy len na úrovni poznania geografickej reality a stupňa vývoja spisovného jazyka, nevyklučuje sa reštandardizácia už štandardizovaných názvov. Rozsah reštandardizácie bude závisieť od aktualizácie ZB GIS, obnovy základných štátnych mapových diel, rozšírenia obsahu databázy o názvy v rozsahu máp veľkých mierok a o názvy od iných správcov, od aktivít iných právnických a fyzických osôb, ako aj od kvality poskytnutých údajov.

7.2 Aktualizácia databáz geografického názvoslovia v rokoch 2011 – 2015

7.2.1 Databáza geografického názvoslovia z územia SR

- a) Aktualizovať databázu geografického názvoslovia z územia SR priebežne počas roka po zistení zmien.
- b) Priradovať atribúty k názvom objektov podľa KTO ZB GIS na celom území SR.
- c) Dokončiť začlenenie databázy geografického názvoslovia do ZB GIS. Otestovať spracovanie a aktualizáciu geografického názvoslovia v GIS, vypracovať zásady na správu a aktualizáciu geografických názvov a ich atribútov.
- d) Navrhnuť metódu vymedzenia plošných objektov v ZB GIS definovaných geografickými názvami (napríklad názvami polí, lesov), ktoré zatiaľ nemajú vymedzenú geometriu.
- e) Prispôbiť štruktúru databázy požiadavkám projektu EGN, upraviť databázu podľa týchto požiadaviek (napr. doplniť geografické ohraničenie - geographic bounding box) a súčasne ju naplniť podľa špecifikácie INSPIRE. Po sprístupnení webovej služby WFS (Web Feature Service) pripojiť databázu k projektu EGN.
- f) Sprístupniť a publikovať všetky úradom štandardizované názvy geografických objektov aj s vybranými atribútmi prostredníctvom webových služieb internetového portálu. Sprístupnenie názvov je súčasťou projektu Elektronické služby katastra nehnuteľností – ZB GIS (koniec projektu november 2012).
- g) Vytvárať a pravidelne aktualizovať metaúdaje geografických názvov.
- h) Prevziať geografické názvy z informačného systému katastra nehnuteľností do jednotnej databázy geografického názvoslovia. Pri tomto procese bude potrebná intenzívna spolupráca s katastrálnymi úradmi a so správami katastra, hlavne pri riešení konkrétnych problémov spojených napr. s lokalizáciou, overením súčasného používania konkrétneho názvu, poskytnutím stanoviska k návrhom názvov v ich kompetencii.
- i) Prevziať geografické názvy z informačného systému inštitúcií, ktoré majú v správe pomenované objekty, do jednotnej databázy geografického názvoslovia (napr. Národné lesnícke centrum) a uzavrieť dohody s príslušnými subjektmi.
- j) Dopĺňať ďalšie atribúty k názvom (napr. variantné názvy).

7.2.2 Databáza geografického názvoslovia z územia mimo SR

V rokoch 2011 - 2015 sa plánuje priebežná aktualizácia databázy vžitých slovenských názvov (exoným) z územia mimo SR v programe MS ACCESS.

7.3 Zverejňovanie výsledkov a informačná činnosť

Potreba informovania slovenskej verejnosti o medzinárodných aktivitách v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia, o zásadách štandardizácie, o prijatých rezolúciách OSN, o pravidlách štandardizácie, o rozhodnutiach úradu v oblasti štandardizácie a o štandardizovaných názvoch sa bude napĺňať postupným zverejňovaním dosiahnutých výsledkov. Na zverejňovanie informácií budú slúžiť:

- Spravodajca ÚGKK SR,
- odborné časopisy, napr.: Geodetický a kartografický obzor, Kultúra slova, Krásy Slovenska,
- webové služby,
- kartografické diela – najmä štátne mapové dielo vydávané rezortom ÚGKK SR,
- periodická publikácia Názvoslovné informácie,
- neperiodické publikácie v edícii ÚGKK SR Geografické názvoslovné zoznamy OSN SR,
- odborné semináre.

Propagácia výsledkov činnosti SR v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia sa bude realizovať aj prezentovaním výsledkov činnosti na celosvetových konferenciách OSN, na zasadnutiach UNGEGN, na regionálnych rokovaníach o štandardizácii geografického názvoslovia, prispievaním do informačného bulletinu UNGEGN.

7.4 Harmonogram publikačnej činnosti

Periodická publikácia Názvoslovné informácie:

Periodikum sa bude vydávať minimálne 2 x ročne. Termíny vydania

- 30. jún bežného roka,
- 31. december bežného roka.

V prípade ďalšieho mimoriadneho vydania sa termín určí podľa potreby.

Neperiodické publikácie:

- a) Geografické názvy z územia SR zo Základnej mapy SR v mierke 1 : 10 000 – budú zostavené v roku 2014 a vydané v roku 2015.
- b) Slovenské vžitie historické geografické názvy – budú spracované a vydané v roku 2014.
- c) Názvy vodných tokov a vodných plôch povodí Dunaj, Hornád, Hron, Ipeľ, Morava, Poprad a Dunajec, prípadne Bodrog a Tisa. Podkladom na vypracovanie zoznamov názvov podľa jednotlivých povodí bude ZB GIS. Predpoklad vydania podľa jednotlivých povodí (6 publikácií) je v rokoch 2013 – 2015.
- d) Názvy morí a podmorských útvarov – budú spracované v roku 2013 a vydané v roku 2014.
- e) Názvy v Antarktíde – spracovanie 1. verzie pracovného zoznamu v roku 2015.

Predpisy a publikácie všeobecného zamerania:

- a) Smernica na štandardizáciu geografického názvoslovia – bude spracovaná a vydaná v roku 2011.
- b) Zásady na používanie slovenských geografických názvov v cudzojazyčných textoch publikácií vydávaných v SR – budú spracované a vydané v roku 2011.
- c) Slovník termínov používaných pri štandardizácii geografických názvov – bude spracovaný a publikovaný na internete v roku 2012.

- d) Rezolúcie prijaté na konferenciách OSN o štandardizácii geografického názvoslovia – budú spracované a publikované na internete v roku 2012.
- e) Propagačný materiál UNGEGN – bude spracovaný a publikovaný na internete v roku 2011.

7.5 Organizačné zabezpečenie štandardizácie geografického názvoslovia

Na vykonávanie odborných, technických a administratívnych prác týkajúcich sa štandardizácie geografického názvoslovia je zriadený sekretariát NK ako výkonný orgán NK, ktorý je organizačne začlenený do Geodetického a kartografického ústavu Bratislava.

V sekretariáte NK pracujú v súčasnosti 3 zamestnanci. Začleňovanie názvov z katastra nehnuteľností a od mimorezortných správcov si vyžiada analýzu dodaných podkladov, overovanie správnosti názvov geografických objektov, ich atribútov a zabezpečenie procesu ich štandardizácie vo väčšom rozsahu. V medzinárodnej oblasti si implementácia smernice INSPIRE a realizácia projektu EGN vyžadujú intenzívnejšiu medzinárodnú spoluprácu. So súčasným počtom pracovníkov sa koncepčné zámery budú dať realizovať iba v obmedzenom rozsahu. Na úplnú realizáciu koncepčných zámerov je potrebné zvýšiť počet zamestnancov sekretariátu. Na realizáciu očakávaných činností je potrebné personálne posilniť sekretariát NK o 2 ľudí; jedného na riešenie otázok súvisiacich s databázou geografického názvoslovia z územia SR a jedného na zabezpečenie medzinárodnej spolupráce a databázy geografického názvoslovia z územia mimo SR.

Efektívna realizácia koncepcie je podmienená aj aktualizáciou softvérového a hardvérového vybavenia sekretariátu NK. Dobudovanie a aktualizácia softvérového a hardvérového vybavenia sekretariátu NK je riešená v rámci projektu OPIS ako súčasť technologickej linky tvorby, aktualizácie a publikovania údajov ZB GIS.

Úlohy rámcovo vytýčené v koncepcii na roky 2011 - 2015 sa podrobne premietnu do ročných plánov činnosti NK a sekretariátu NK.

7.6 Finančné zabezpečenie štandardizácie geografického názvoslovia

Publikačná činnosť si vyžiada náklady na externú tlač obálky, textov a externé knihárske spracovanie. Cena publikácií závisí od rozsahu a nákladu. Priemerná publikácia stojí v súčasnosti asi 650 €. Náklady na prípravu publikácií, na vytváranie a aktualizáciu databáz geografického názvoslovia a na ostatnú činnosť budú závisieť od cien použitých programov a výšky platov zamestnancov sekretariátu NK. Predbežné náklady na tvorbu a aktualizáciu databáz geografického názvoslovia sú uvedené v koncepcii ZB GIS na roky 2011 – 2015.

Finančné zabezpečenie:

Periodické publikácie – v počte 10 (2/rok):

Náklady na 1 publikáciu (pri spoločnom zadaní 2 titulov) – asi 250 €

Neperiodické publikácie – v počte 11:

Náklady na 1 publikáciu – asi 650 €

8 Záver

Názov geografického objektu je jedným z najdôležitejších identifikátorov a slúži na orientáciu a manipuláciu s geografickými informáciami. Národná štandardizácia zaisťuje každému pomenovanému geografickému objektu jediný charakterizujúci názov, ktorý vyhovuje zásadám spisovného jazyka a zároveň umožňuje jednoznačnú identifikáciu objektu pri ľubovoľnej komunikácii. Dôležitú úlohu má aj zaznamenanie variantných, historických, tradičných názvov ako osobitnej, ale dôležitej súčasti vyhľadávania akéhokoľvek názvu. Objektovo orientovaná databáza názvov geografických objektov, rozšírená o všetky dostupné podoby názvov pomenovaných objektov a ich atribúty, ako súčasť ZB GIS, spĺňa požiadavky na jednoduchý prístup k názvom, spĺňa požiadavky smernice INSPIRE, prezentuje sa na medzinárodnej úrovni prostredníctvom projektu EGN a prispieva tiež k zachovaniu nášho kultúrneho dedičstva. Výsledky činnosti v oblasti štandardizácie geografického názvoslovie sa stanú neoddeliteľnou súčasťou ZB GIS, a teda aj NIPI. Databáza geografického názvoslovie slúži nielen na potreby vzájomnej komunikácie vo všetkých oblastiach ľudskej činnosti, ale aj na vedecké účely a na zachovanie národného kultúrneho dedičstva.

Smernica INSPIRE určila geografické názvoslovie ako jednu z tém, na ktorej opis treba vytvoriť a aktualizovať metaúdaje, zabezpečiť interoperabilitu súborov a služieb priestorových údajov a prepojenie so sieťovými službami (vyhľadávacie, zobrazovacie, ukladacie a transformačné služby). Publikovanie štandardizovaných názvov geografických objektov spolu s dátami ZB GIS prostredníctvom webových služieb geoportálu pre všetkých používateľov sa považuje za jednu zo základných priorít rezortu ÚGKK SR. Zrealizovaním zámerov koncepcie sa zabezpečí bezproblémový prístup k štandardizovaným názvom, a tým sa umožní správnosť ich používania v záväznej štandardizovanej podobe.